

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

4 mei 1999

VOORSTEL VAN DECREET

– van mevrouw Gerda Raskin c.s. –

houdende het invoeren van een Bijzondere Tegemoetkoming voor Gezinnen met kinderen

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
uitgebracht door de heer Etienne Van Vaerenbergh**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, de heer Jan Béghin, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Marc Olivier, Bart Vandendriessche ;

mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Guy Swennen ;

de heren Wilfried Aers, Felix Strackx ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Kathleen Helsen, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt ;

de heren Fred Dielens, Johnny Goos, Jacky Maes ;

de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Stassen.

Zie :

762 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin behandelde het voorstel van decreet houdende het invoeren van een Bijzondere Tegemoetkoming voor Gezinnen met kinderen op 20 januari 1999.

1. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Gerda Raskin, indiener

Het voorstel van decreet beoogt de invoering van een Bijzondere Tegemoetkoming voor Gezinnen met kinderen (BTG). Het betreft een voorstel dat gelanceerd werd door de Bond voor Grote en voor Jonge Gezinnen (BGJG).

Om gezinnen met kinderen financieel te ondersteunen kent de federale overheid kinderbijslag toe. Daarnaast bepaalt het federale belastingstelsel belastingvrije sommen bij de berekening van de inkomensbelasting. Die sommen hangen af van het aantal personen ten laste. Voor ongeveer 90 percent van de gezinnen met kinderen leidt dat tot belastingvermindering. 10 percent van die gezinnen hebben echter een dermate beperkt inkomen dat zij een beperkt of geen belastingvoordeel doen. Dat betekent dat die gezinnen een inkomen hebben dat lager is dan het inkomen dat de overheid minimaal noodzakelijk acht voor een gezin om van te leven.

Het is net de bedoeling van dit voorstel van decreet om die 10 percent gezinnen te ondersteunen door de toekenning van een toelage. Het gaat om gezinnen met een beperkt inkomen, in hoofdzaak kansarme gezinnen. Volgens cijfers van de BGJG zijn 43 percent van die gezinnen eenoudergezinnen, 31 percent tweoudergezinnen met één inkomen en 26 percent tweoudergezinnen met twee inkomens. Die gezinnen ondersteunen betekent meer ontplooiingskansen geven aan de kinderen.

De tabel met de berekening van de toelage in artikel 3 van het voorstel is overgenomen van de BGJG.

2. Bespreking

Mevrouw Patricia Ceysens zegt namens haar fractie de idee van het voorstel genegen te zijn. Volgens berekeningen van de VLD zal de maatregel 3 miljard kosten. De partij is bereid dat als negatieve

inkomensbelasting te aanvaarden. Over de wijze waarop aan de idee vorm gegeven wordt, kan het lid zich niet zo positief uitspreken. De uitwerking van een dergelijke maatregel vergt veel meer dan vier artikels. Wie kent de toelage toe ? Waar ? De jaarlijkse belastingbrief lijkt het lid bv. geen voldoende basis voor de berekening van de toelage. Armoede kan sneller optreden. De idee moet dus grondiger uitgewerkt worden. Mevrouw Ceysens zegt dit voorstel in zijn voorliggende vorm niet te zullen steunen.

De heer Felix Strackx is van oordeel dat met het voorstel een ernstige sociale ongelijkheid wordt weggewerkt. Zijn fractie steunt het voorstel. Als reactie op de vorige spreker merkt het lid op dat het voorstel steeds geamendeerd kan worden.

Mevrouw Sonja Becq schaart zich eveneens achter de idee om kansarme gezinnen financieel te ondersteunen. De bekommernis om het feit dat het belastingvoordeel niet reëel is voor gezinnen met een te laag inkomen is terecht. Fiscaliteit is echter een federale bevoegdheid en het lid vraagt zich af of de Vlaamse overheid dit probleem moet oplossen. Het lid geeft er de voorkeur aan de problematiek in zijn globaliteit te bekijken en wil streven naar een coherent bevoegdheidspakket voor gezinsbeleid. Ten gronde moet daarover de discussie gevoerd worden in de volgende zittingsperiode.

Concreet vraagt het lid zich ook af of eenoudergezinnen wel gebaat zijn met een toelage van 1000 of 2000 frank. Er rijzen ook vragen rond de kostprijsberekening : mevrouw Raskin spreekt van 2,5 miljard frank ; de BGJG hield het op 3,2 miljard frank. Verder rijst er een probleem voor de personen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen. De spreker besluit dat haar fractie dit voorstel niet steunt, want op dit ogenblik is het niet realistisch hiermee een globaal gezinsbeleid te voeren.

Mevrouw Kathy Lindekens merkt op dat het voorstel geschreven is vanuit de kroostrijke gezinnen. Het voorstel biedt geen zekerheid dat de sociale ongelijkheid weggewerkt wordt. Uit onderzoek van het Centrum voor Sociaal Beleid blijkt dat het grootste aantal eenkindgezinnen vooral in de laagste inkomensgezinnen gesitueerd moeten worden. Die gezinnen zouden met dit voorstel maar 1000 frank toelage krijgen.

De heer Leo Cannaerts zegt achter de idee te staan. Hij vraagt zich wel af of de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is voor een inkomensbepalende maatregel. Verder is het voorstel – allicht om budgettaire redenen – beperkt tot 1000 frank voor

gezinnen met één kind. Is dat wel lonend in verhouding tot de administratieve kost die met de maatregel gepaard zal gaan ? Kan de idee in de toekomst niet omgezet worden in een regeling zoals voor de studiebeurzen ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel is eveneens de achterliggende idee genegen, maar zoals reeds gezegd is de uitwerking te minimalistisch. Agalev heeft ook fundamenteel problemen met vele verschillende soorten tegemoetkomingen, uitzonderingsmaatregelen enz. voor armen. Het lid voorspelt dat misschien een statuut gecreëerd moet worden voor 'tegememoetkomingsbegeleiders'. De betrokkenen hebben op den duur geen zicht meer op alle tegemoetkomingen waarop ze recht hebben. Men moet zich bezinnen over een volwaardig inkomen als basisrecht voor iedereen.

De heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, zegt dat het voorstel voortbouwt op de bestaande federale regelgeving. De minister acht het niet wijs nu al stappen te zetten in het licht van de evoluerende staatshervorming. Het bredere en consistente debat over gezinsbeleid mag niet gehypothekeerd worden door nu al een (beperkt) spoor vast te leggen. De minister vindt de timing dus niet zo gelukkig. Bovendien is er nog onduidelijkheid over de budgettaire impact van het voorstel. Zoals reeds aangehaald is het voorstel ook geschreven op maat van grote gezinnen, en kan men zich vragen stellen over de doelmatigheid van de maatregel. De indiener zegt zich vooral te willen richten tot de eenoudergezinnen. Uit onderzoek blijkt dat 64 percent van de eenoudergezinnen eenkindgezinnen zijn. Volgens het voorstel gaat slechts een minimaal bedrag naar die gezinnen. Het voorstel is overigens zeer summier uitgewerkt. Ten slotte haalt de minister een studie van de Centrum voor Bevolkings- en gezinsstudies aan dat aangeeft dat deze benadering niet aangewezen is.

Mevrouw Gerda Raskin stelt vast dat de meerderheid van de leden de idee wel genegen zijn. In het licht daarvan betreurt het lid dat niemand het initiatief genomen heeft om amendementen in te dienen of om samen rond de tafel te gaan zitten om een voorstel uit te werken dat door iedereen gedragen kan worden. Het lid hoopt dat in een volgende zittingsperiode dat wel zal kunnen. Het lid is er niet van overtuigd dat uitsluitel gegeven moet worden over de bevoegdheid. Ongeacht het raakvlak met de federale bevoegdheden moet Vlaanderen zelf oplossen wat het kan oplossen. Het lid hoopt dat een ruimer debat over het gezinsbeleid inderdaad gerealiseerd wordt na de verkiezingen.

De minister antwoordt dat de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken van het Vlaams parlement althans die ambitie heeft.

3. Stemming

Artikel 1 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding. De artikelen 2 tot 4 worden verworpen met 10 stemmen tegen 3.

Het voorstel van decreet wordt verworpen met 10 stemmen tegen 3.

De verslaggever,

de voorzitter,

Etienne

VAN VAERENBERGH

Trees

MERCKX-VAN GOEY